

ΓΕΝΙΚΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΝΑΥΠΑΛΙΩ, ΣΑΒΒΑΤΩ, 10 ΙΟΥΛΙΟΥ 1826.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.

Εγχώριοι εἰδήσεις.

Ἐκ Ναυπλίου.

Κατὰ τὴν 30 τοῦ παρελθόντος, καὶ τὴν 2 καὶ 3 τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς ἔφθασαν εἰς Σύραν διάφορα πλοῖα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ θαλασσοπλοῖαν τὰ μὲν ἕξ, τὰ δὲ ἑπτὰ ἡμερῶν. Τὸ τελευταῖον εἶχεν ἐκπλεύσει τὸν Ἑλλησπόντου κατὰ τὴν 30 τοῦ παρελθόντος, καὶ κατὰ τὴν 1 τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς εὐρίσκετο ἔμπροσθεν τῆς Μιτυλήνης, ὅπου ἀπήντησε τὴν δευτέραν μοῖραν τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου ὑπὸ τὸν ἀρχιναύαρχον Τοπάλην, ἐκπλεύσαντες καὶ αὐτὴν τοῦ Ἑλλησπόντου τὴν παρελθοῦσαν ἡμέραν, συνισταμένην ἐκ 37 πλοίων διαφόρου μεγέθους, καὶ ἐπιδιδάσκατον εἰς Δαρδανέλια περὶ τὰς δύο χιλιάδας στρατεύματα. Εἰς τὴν Μιτυλήνην, καὶ τὰ ἀντικρυ παρὰ τῆς Ἀσίας ἦτον ἐμποδισμένη ἡ ἐκπλευσις τῶν μικρῶν πλοίων, καὶ ἐλέγετο ὡς βέβαιον ὅτι ὁ στόλος οὗτος ἐμελλε νὰ ἐπιδιδάτῃ καὶ ἄλλα στρατεύματα περὶ τὰς πέντε χιλιάδας ἀπὸ τῶν παραλίων ἐκείνων, καὶ νὰ πλεύσῃ ἀμέσως κατὰ τῆς Σάμου. Ἡ εἰδησις αὕτη ἐπέμπερθε πρὸς τοὺς Σχαιούς καὶ ἀπὸ Σύρας, καὶ ἔς Ὑδρας. Ἐν τούτῳ ἐτοιμάζεται μετὰ πολλῆς καὶ μεγάλης σπουδῆς καὶ μία μοῖρα τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, συνισταμένη ἐκ 15 πολεμικῶν πλοίων, καὶ 4 πυρπολικῶν τῆς Ὑδρας ὑπὸ τὸν γενναῖον ἀντιναύαρχον Σαχτούρην· 12 πολεμικῶν, καὶ 3 πυρπολικῶν τῆς Πέτζας· 6 πολεμικῶν, καὶ 1 πυρπολικὸν τῶν Ψαῶν, καὶ νὰ ἐκπλεύσῃ εἰς βοήθειαν τῆς Σάμου.

Ἡ προεκπλεύματα μοῖρα τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου διευθύνθη, ὡς μαθάνομεν, εἰς Μισοκόρωνα, καὶ ἔχει εἰς Σαῦδαν. Νομίζεται βέβαιον ὅτι ἡ μοῖρα αὕτη εἰς τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἱμπεραχίμ-πασσα· καὶ ἵτι ἐνουμένη μετὰ τοῦ Αἰγυπτίου στόλου θέλει κινηθῇ κατὰ τῆς Ὑδρας.

Τὴν 2 τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς εἶχε φθάσει εἰς Σύραν πλοῖον ἐκ Ρεθύμνου τῆς Κρήτης, τὸ ὅποιον ἀπήντησεν κατὰ τὸν πλοῦν Ἰονικὸν πλοῖον, καὶ ἔμαθεν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι συνέπλευσε μέχρι τινὸς μετὰ τοῦ Αἰγυ-

πτίου στόλου, συνισταμένου ἐκ 37 πλοίων διαφόρου μεγέθους, ἔχοντος στρατεύματα, καὶ διευθυνομένου εἰς Μορώνην. Ἐν τούτῳ ἦναι ἀληθές, καὶ ἐὰν ὁ νομιζόμενος Αἰγύπτιος στόλος δὲν ἦναι ἡ πρώτη μοῖρα τοῦ Βυζαντινοῦ, δὲν μένει σχεδὸν ἀμφιβολία, ὅτι ὁ ἔχθρὸς σκοπεύει νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀμέσως καὶ κατὰ τῆς Σάμου, καὶ κατὰ τῆς Ὑδρας. Ἐλπίζομεν ὅμως εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ ἁγίου Θεοῦ, καὶ εἰς τὴν δεδοκιμασμένην ἀνδρείαν καὶ γενναϊότητα τῶν θαλασσιῶν μας, ὅτι θέλει ἀποτύχει καὶ κατὰ τὰς δύο τοῦ ἐπιχειρήσεις· καθὼς δὲν ἀμφισβόλλομεν ὅτι καὶ οἱ ἀνδρείοι στρατιῶται τῆς ξηρᾶς, καὶ μάλιστα ὅσοι ἀπεθανάτισαν ἤδη τὰ ὀνόματά των εἰς τὸ Μεσολόγιον, καὶ εἰς ὅλας τὰς μάχας, εἰς ὅσας εὐρέθησαν, θέλουσι δράμει προθύμως εἰς ὑπεράσπισιν τῆς Ὑδρας, καθὼς καὶ οἱ Ὑδραῖοι ἔδραμον πολλάκις εἰς βοήθειαν αὐτῶν κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Μεσολογίου, καὶ πολλάκις, ὅσον τὸ καλὸν ἑαυτοῦς, τοὺς ἔτρωσαν ἐκ τοῦ κινδύνου. Δὲν ἡμποροῦν βέβαια οἱ ἥρωες οὗτοι νὰ ἐπιθυμήσωσι λαμπρότερον στάδιον δόξης, οὔτε νὰ ἔχωσιν εἰς ἄλλο μέρος τὴν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ νίκην βεβαιότεραν, καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς νίκης μεγαλύτερα, ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ἀγώνος μας. Ἐὰν ὁ ἐχθρὸς ἀποτύχῃ εἰς τὰ δύο ταῦτα τολμηρὰ του σχέδια, ὁ ἀγὼν μας λαμβάνει διαφορετικὴν μὲν ἡμῶν, καὶ ἡ πρόσδος τῶν πραγμάτων μας εἰς τὸ ἐξῆς καθίσταται ἀναμφίβολος. Μὴν ἀφίνετε λοιπὸν, ὦ ἥρωες! τὴν λαμπρὰν ταύτην εὐκαιρίαν τῆς νέας δόξης σας. Ἡ νίκη εἶναι ἐδική σας βεβαιότητα, ἐὰν ὁ ἐχθρὸς τολμήσῃ τῶντι νὰ προσδύλῃ τὴν Ὑδραν. Δράμετε εἰς βοήθειαν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἔτρεχον προθύμως εἰς βοήθειάν σας, ὅτεκίς ἐπρόστάζοντο, καὶ ἐκλαυσαν πικρότατα, διότι δὲν ἐδυνήθησαν, ἀλλ' ἔχει δι' ἑλλειψιν ἐδικῆν των, νὰ σῶς προβιάτωσι καὶ τὴν τελευταίαν φερίαν. Ὁ ἐχθρὸς δὲν ἡμπορεῖ νὰ μᾶς βλάβῃ ὅσον ἐλπίζει, ἐν ὅσῳ σώζεται ὁ Ἑλληνικὸς στόλος, καὶ ἐπικρατοῦμεν κατὰ τὴν θαλάσσαν· καὶ θέλομεν ἔχει αὐτὰ τὰ προτερήματα, ὅν τρέξωμεν εἰς ὑπεράσπισιν τῆς Ὑδρας. Οἱ θαλασσινοὶ ἐκπλεύουσιν· ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ κατορθώσωσι ὅσον ἐπιθυμοῦσιν, ὅταν εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην, νὰ

φροντίζωσι καὶ περὶ τοῦ τόπου των, περὶ τῶν γυναι-
κῶν, καὶ τέκνων, καὶ συγγενῶν. Δράμετε λοιπὸν,
ὡ ἥρωες τῆς ξηρᾶς! Ὁ ἀγὼν θέλει εἶναι βραχύς·
ἡ νίκη λαμπρὰ, καὶ τ' ἀποτελέσματα τῆς νίκης
σωτήρια.

— Τὰ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως γράμματα ἀπὸ 25
καὶ 26 τοῦ παρελθόντος μηνὸς μᾶς βεβαιόουνσι τὴν
ἐξακολούθησιν τῆς σφαγῆς, καὶ τῶν ἐξοριῶν, καὶ τὰς
ὁποίας εἶχον ἐκεῖ ὑποψίας νέων ταραχῶν εἰς τὰ ἔξω
μέρη, ὅπου μάλιστα ὁ ἀριθμὸς τῶν γενιτζάρων εἶναι
μεγαλῆτερος. Εἰς δὲ τὴν Σμύρνην ἀνεγνώσθη φερ-
μάνι, διατάττον, ὅσοι γενιτζαροὶ φέρουσιν ἐπὶ τῶν
χειρῶν σημεῖα τοῦ τάγματός των, νὰ τὰ ἐξαλείψωσιν
ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἐπὶ ποινῇ θανάτου, εἰὰν παρα-
κούσωσιν.

Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Πόρτας διὰ τὴν διαπραγματεύ-
σιν τῆς εἰρήνης μετὰ τῆς Ῥωσσίας (ἐκ μέρους τῆς
ὁποίας πληρεξούσιοι εἶναι, ὡς προαναγγείλαμεν, ὁ
ἀντιστράτηγος Βοροντζῶφ, καὶ ὁ μαρκέζος Ῥιζωπιέ-
ρος) εἶχον προχωρήσει ἕως εἰς Ἀδριανούπολιν· ἔ-
μενον ὅμως εἰσέτι ἐκεῖ, χωρὶς νὰ προχωρήσωσι πε-
ραιτέρω. Ἡ στάσις των αὕτη προήλθε κατὰ τινὰς
μὲν, διὰ τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει συμβάντα· κατ'
ἄλλους δὲ, διὰ τὴν περὶ τοῦ τόπου τῆς συνελεύ-
σεως φιλονεικίαν. Ἡ Πόρτα, λέγουσι, δὲν θέλει
νὰ πέμψῃ τοὺς πληρεξουσίους τῆς εἰς Ἀκ-κερμάνι·
ἐπειδὴ προβλέπει ὅτι, ἐπὶ προφάσει τοῦ καθαρισμοῦ,
θέλουν ἀναγινώσκεσθαι εἰς τὰ σύνορα ὅλα τὰ πρὸς
τοὺς πληρεξουσίους γράμματά της. Ἡ γνώμη ὅμως
τῶν περισσοτέρων εἶναι ὅτι ἡ Δέλησις τῆς Ῥωσσίας
θέλει ὑπερισχύσει, καὶ ὅτι ἡ συνέλευσις τῶν πλη-
ρεξουσίων θέλει γενῆ εἰς τὸ Ἀκ-κερμάνι.

— Οἱ εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβαλόντες ἐχθροὶ πολιορκου-
σιν ἤδη τὰς Ἀθήνας. Χίλιοι καὶ πεντακόσιοι Ἑλ-
ληνες ὑπερασπίζουσι τὴν λαμπρὰν ταύτην πόλιν, καὶ
τὴν σεβασμίαν διὰ τὰς ὁποίας περιέχει ἀρχαιότητος
Ἀκρόπολιν. Ἄν ἐν τοσούτῳ κατορθωθῇ, νὰ ἐξέλθωσι
κατ' αὐτὰς τοῦ Ἰσθμοῦ ὅσα στερεοελλαδικὰ στρα-
τεύματα εὐρίσκονται εἰς Ναύπλιον, ὅχι μόνον ἡ πο-
λιορκία τῶν Ἀθηνῶν λύεται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα
κακὰ ἀπατῶνται, καὶ πολλὰ καλὰ κατορθοῦνται.
Ὅτι δὲ θέλουσιν ἐκστρατεύσει τὰ ἐν Ναυπλίῳ στρα-
τεύματα, δὲν εἶναι ἀμφιβολία· διότι ἄνθρωποι, συν-
ειθισμένοι νὰ ζῶσιν εἰς στρατόπεδα, καὶ νὰ πολε-
μῶσι, δὲν εὐχαριστοῦνται νὰ διατρίβωσιν εἰς πόλεις
ἀργοί· καὶ ἄνθρωποι, συνειθισμένοι εἰς τὴν δόξαν,
δὲν καταδέχονται νὰ παραχωρήσωσιν αὐτὴν εὐκόλως,
καὶ μάλιστα εἰς ἀδύνατον ἐχθρὸν, οὔτε ὑποφέρουσι
νὰ βλάπτηται ἡ πατρίς διὰ τῶν ἀναξίως γινόμενων
προσῶν τοῦ ἐχθροῦ. Ἀλλ' εἶναι εὐκταῖον νὰ ἐκστρα-
τεύσωσι μίαν ὥραν περὶ τῆς, διὰ νὰ προλάβωσι
καὶ ὅ,τι κακὸν ἤμποτε, ὅ μὴ γένοιτο! νὰ συμβῇ
διὰ τὴν ἑλλειψίν των. Ἡ Διοίκησις, ἐκπληροῦσα

χρέος διοικητικὸν, ἐπυροσκάλεσεν ἤδη τὰ ἐντὸς τοῦ
Ναυπλίου διατρίβοντα στρατιωτικὰ σώματα, καὶ ἐν-
γένει ὅλους τοὺς δυναμένους νὰ φέρωσιν ὅπλα, νὰ
ἐξέλθωσι τοῦ Ναυπλίου, καὶ νὰ ἐκστρατεύσωσι κα-
τὰ τοῦ ἐχθροῦ. Χρέος λοιπὸν ἐδικὸν των εἶναι τώρα
νὰ ὑπακούσωσι, καὶ νὰ πράξωσιν, ὡς διατάσσονται.

— Λαμβάνομεν γράμματα τοῦ Κ. Ἰ. Θ. Κολοκοτρώνη
ἀπὸ 6 τοῦ ἐνεστώτος μηνὸς ἐκ Στεμνίτζης, ἐξ ὧν
μαθάνομεν ὅτι ὁ γενναῖος τῷντι οὗτος νέος, ἐκλέ-
ξας 200 καλοὺς στρατιώτας ἐκ διαφόρων χωρίων τῆς
Καρυταίνης, καὶ μάλιστα Ἀρκουδορευματίτας, ἔστει-
λεν αὐτοὺς διὰ νυκτὸς εἰς τὰ Δερβένια· οἵτινες,
εὐρόντες 250 Ἀραβας, ἐξ ὧν ἵππεις οἱ περισσότε-
ροι, καὶ περικυκλώσαντες αὐτοὺς, ἐφόνευσαν 170,
καὶ ἄλλους ἐπιλήγωσαν· ἐπίασαν δὲ καὶ ὑπὲρ τοὺς
20 ζῶντας. Ὡστε ἡ εἰς ἀνθρώπους ζημία τοῦ ἐχθροῦ
ἀναβαίνει εἰς 200 καὶ ἐπὶ κεῖνα. Ἐκτὸς τούτων ἐ-
πῆραν οἱ ἡμέτεροι ὑπὲρ τὰ 200 ζῶα, οἷον ἵππους
καὶ ἡμιόνους· τὰ δὲ ἄλλα λάφυρα ἦσαν πλουσιώ-
τατα· ὥστε ἕκαστος στρατιώτης ἔλαβεν εἰς μερίδι-
ον ἀνὰ 300 γρόσια.

Ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων ἔμαθον οἱ ἡμέτεροι ὅτι ὁ
γνωστὸς ἀποστάτης Γάλλος, Σουλεϊμάν-μπεης, ἀ-
σθενεῖ ὑπὲρ τὰς εἴκοσι ἡμέρας, καὶ ἀσθενειά του εἶναι
ἡ πανώλης.

Προσμένομεν ὅσον τάχιστα καὶ ἄλλην νίκην· διό-
τι ὁ γενναῖος Ἰ. Θ. Κολοκοτρώνης, λαβὼν μεθ' ἐ-
αυτοῦ 500 ἐκλεκτοὺς στρατιώτας, ἐκίνησεν ὁ ἴδιος
κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Π ρ ο κ ῆ ρ υ ξ ι ς .

Κρίνομεν χρέος μας ἱερὸν, ἀφ' οὗ εὐρέθημεν ἐπα-
νω εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ εἰς τὸ σπαθί μας, διὰ νὰ
σώσωμεν τὰς ἱερὰς Ἀθήνας, ἢ νὰ συγκαταταφῶμεν
εἰς τὴν πλέον ἐπιθυμητὴν γῆν, πρῶτον νὰ ἐπικαλε-
σθῶμεν τὴν θεῖαν βοήθειαν εἰς τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ
ἐπιχειρήματά μας· καὶ δεύτερον, νὰ προκηρύξωμεν εἰς
ὅλους τοὺς ὁμογενεῖς, καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, ὁ-
ποίας ἐλπίδας, καὶ ὅποια αἰσθήματα πρέπει νὰ ἔ-
χουν δι' ἡμᾶς καὶ τὰς Ἀθήνας.

Τὸ Μεσολόγιον ἔγινε τὸ μόνον παράδειγμα καὶ
τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς ἀπελπισίας εἰς τοὺς Ἕλληνας.
Ὅθεν ἡμεῖς ἔχοντες τὴν θεῖαν δύναμιν βοηθόν, καὶ
τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀδελφικὴν ἀγάπην, ἐφωδιασμένοι
μὲ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα καὶ πολεμεφῶδια, θέ-
λομεν πολεμήσει τὸν ἐχθρὸν μέχρις ἐσχάτης ἀναπνοῆς,
ἔχοντες παράδειγμα τοὺς ἀθανάτους Μεσολογιῆτας, μὲ
τὸν ἐνθουσιασμὸν ἐκείνον, τὸν ὅποιον γεννᾷ ἡ θρη-
σκεία καὶ ὁ πατριωτισμός.

Ἐὰν δὲ ἐξ ἐναντίας διὰ τὰς ἀμαρτίας μας ἤθελε
μᾶς ἐγκαταλίπει ὁ Θεὸς ἀπροστατεύτους, μᾶς ἀφή-
σουν οἱ ἀδελφοί μας ὁμογενεῖς ἀδελφίτους, καὶ οἱ
χριστιανοὶ μείνουσιν ἀργοὶ θεαταί, τότε δὴ τότε θέλουσιν

σχεπάζει τὰ σώματά μας οἱ ναοὶ τοῦ Παρθενῶνος, τοῦ Ἰουσειδῶνος, τοῦ Ἐριχθίως, τὰ λείψανα τῶν προ-
πυλαίων, τὰ ὅποια, διὰ νὰ μὴ καπνισθοῦν καὶ ἄλλην
μίαν ὁρᾶν ἀπὸ τὸν καπνὸν τῶν βαρβάρων, θέλουν πέ-
σει μὲν ἡμᾶς ἀπὸ τὸν μαῦρον θάνατον, ὅστις θέλει
εἶναι ἀπὸ τὰ σπλάγχνα των, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ
πεπρωμένον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Ἰουνίου 1826.

Ἰωάννης Γκούδας.

Διὰ τοὺς Ἀθηναίους
Οἱ δημογέροντες
Νικόλαος Ζαχαρίτζας.
Στάμος Σεραφεῖμ.
Σταῦρος Βλάχος.
Νικόλαος Καρόρης.

Πρὸς τὸν Συντάκτην τῆς Γεν. Ἐφημερίδος
τῆς Ἑλλάδος.

Ἀνέγνωσα εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Σμύρνης *Le specta-
teur oriental*, εἰς τὰ φύλλα Ἀριθ. 227 καὶ 228 τοῦ
παρόντος ἔτους, διατριβὴν τινα, ἐπιγραφομένην Ἱστο-
ρικὴ εἶδησις περὶ τῆς Χίου. Ταύτην ἐμε-
τάφρασα εἰς τὴν γλῶσσάν μας, σὲ τὴν πέμπω, καὶ
παρακαλῶ νὰ τὴν δημοσιεύσῃς διὰ τῆς ἐφημερίδος ὁμοῦ
μὲ τὰς ὁποίας ἔκρινα εἰς αὐτὴν ἀναγκαίας παρατη-
ρήσεις μου.

Ἐν Ναυπλίῳ 7 Ἰουλίου 1826.

Ὁ φίλος σου Γ.

Εἶδησις Ἱστορικὴ περὶ τῆς Χίου.

Μέγα μῖσος ἐκυρίευσεν πάντες εἰς τὴν Χίον μεταξὺ
τῶν δυτικῶν καὶ ἀνατολικῶν, καὶ ἐπειδὴ εἶναι μακροῦ
καιροῦ γέννημα, ἃς μᾶς συγχωρήθῃ νὰ ἀναδῶμεν εἰς
τὴν πηγὴν τοῦ θρησκευτικοῦ τούτου μίσους.

Οἱ δυτικοὶ ἐκρατοῦσαν τὰ ὑπουργήματα τῆς διοι-
κήσεως τῆς νήσου Χίου, ὅσον καιρὸν αὕτη ὑπέκειτο
εἰς τὴν δημοκρατίαν τῆς Γενούας, τουτέστιν ἕως 17
Ἀπριλίου 1566, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Πιαλῆ-πασας ἔ-
παινε κατακτητὴς αὐτῆς ἐπὶ Σουλεϊμάν Β'. Οἱ Τούρ-
κοι μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶχον
πυρίσει, ὅτι ἦτο τοῦ συμφέροντός των νὰ περιωρισθῶν-
ται τοὺς Γραικοὺς ἀνατολικούς, ὥστε ἐνεργεῖσαν κατὰ
τὸ σύστημα τοῦτο, τὸ ὅποιον ἔβαλαν εἰς πρᾶξιν μά-
ιστα μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Χίου. Ὁ πασσᾶς ἐ-
κράτησεν ὅλους τοὺς ὑπουργοὺς, ὅλους τοὺς πρῶτους
τῶν σημαντικῶν οἰκογενειῶν, καὶ τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸν
Καρφᾶν (εἰς τὴν Κριμαίαν), ὅπου ἔμειναν κρατημέ-

νοι ἕως εἰς τὸ 1570, ὅταν Πῖος Ε' διὰ τῆς
μεσιτείας τοῦ Καρόλου Θ' βασιλέως τῆς Γαλλίας
ἀπήλαυσεν ἀπὸ τὸν Σελίμην τὸν Β' τὴν ἀπελευθέ-
ρωσίν των. Οἱ ἀνατολικοὶ Γραικοὶ, οἵτινες συχνὰ ἀ-
δικήθησαν ἀπὸ τοὺς Γενουίτας, δὲν ἀμέλησαν νὰ με-
ταχειρισθοῦν τὴν ἐπιρροήν των, διὰ νὰ ἐνεργήσουν νὰ
μείνῃ ἀσγὴ ἡ Λατινικὴ λατρεία, τὸ ὅποιον χωρὶς κό-
πον ἀπήλαυσαν· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν
κρατημένων ὁ Κάρολος Θ' ἀπήλαυσεν ἀπὸ τὸν σουλ-
τάνον, νὰ τελῇται ἐλευθέρως ἡ Λατινικὴ λατρεία εἰς
τὴν Χίον, ὥς καὶ πρὸ τῆς κατακτήσεως αὐτῆς ἀπὸ
τοὺς Τούρκους· μολοντοῦτο μὲ ὅλην τὴν ἰδιαίτεραν
προστασίαν τῆς Γαλλίας οἱ δυτικοὶ δὲν ἀπελάμβανον
ποτὲ τελείαν ἡσυχίαν.

Κατὰ τὸ 1664 ἐγεννήθη θρησκευτικὴ φιλονεικία
μεταξὺ τοῦ ἐπισκόπου τῶν ἀνατολικῶν καὶ τοῦ ἐπι-
σκόπου τῶν δυτικῶν. Ὁ ἐπίσκοπος τῶν ἀνατολικῶν
ἀπήλαυσεν ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν διοίκησιν, νὰ κρατηθῇ
ὁ ἀνταγωνιστὴς του, καθὼς καὶ ἔτι ἑνδεκα ἐκ τῶν πρω-
τίστων τῶν δυτικῶν, οἵτινες ἐφορτώθησαν ἀλύτους,
καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὰ δεσμοτήρια εἰς τὴν Ἀδριανούπο-
λιν, τὴν τότε μητρόπολιν τοῦ σουλτάνου. Κατὰ τὸν
καιρὸν ἐκεῖνον πολλοὶ ἐξωρίσθησαν, πολλοὶ ναοὶ Λατι-
νικοὶ κατεστράφησαν, καὶ ἐφαίνεται, ὅτι ἡ Λατινικὴ
λατρεία ἔμελλε νὰ ἐξοστρακισθῇ ἀπὸ τὴν γῆν τῆς
Χίου. Ἀλλ' οἱ δυτικοὶ ἐνήργησαν νὰ παύσῃ ἡ τρο-
μερὰ αὕτη ζάλη, πληρώσαντες κατὰ τὸ 1670 εἰς τὴν
τοπικὴν διοίκησιν 30 χιλ. γρόσια τῆς Ἰσπανίας, καὶ
παραιτηθέντες ἀπὸ τὰ ὅποια εἶχον δίκαια ἐπάνω εἰς
τὰ κτήματα, ὅσα ἐδημεύθησαν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ
διωγμοῦ τούτου.

Οἱ δυτικοὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐκδικηθῶσι τόσοι τοὺς
Τούρκους ὅσον καὶ τοὺς ἀνατολικούς, ἐδοθήθησαν τὴν
κατάκτησιν τῆς Χίου, γενομένην ἀπὸ τοὺς Ἑνετοὺς
κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1694, ἀλλ' οἱ τελευταῖοι
οὔτοι βιασμένοι νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὴν Χίον κατὰ τὸν
Μάρτιον τοῦ 1695. ἐγκατέλιπον τοὺς δυτικούς λείαν
εἰς τοὺς ἐχθρούς των, οἵτινες ὥρμησαν ἐναντίον των μὲ
τὸν σκληρότερον τρόπον· πολλοὶ δυτικοὶ ἐθανατώθησαν
δημοσίως· τὰ ὑπάρχοντά των ἐδημεύθησαν· ὅλοι οἱ
Λατινικοὶ ναοὶ, ἡ κατεδαφίσθησαν, ἡ κατεστάθη-
σαν τζαμιά, ἡ μετεσχηματίσθησαν εἰς ναοὺς ἀνα-
τολικούς· ἡ τελετὴ τῆς Λατινικῆς λατρείας ἀπηγο-
ρεύθη μὲ ἀπειλὴν ποινῆς θανάτου· οἱ λειτουργοὶ τῆς
Λατινικῆς λατρείας, ἀλλάζοντες διαφόρως τὸ σχῆμα,
ἔφυγον ἀπὸ τὴν νήσον, τὰ παῖδιά των δυτικῶν βια-
στικῶς ἐβαπτίσθησαν ἀνατολικά. Ἡ τοιαύτη κατά-
στασις τῶν πραγμάτων διήρκεσεν ἕως τὸ 1717,
ὅταν ὁ πάπας Κλήμης Θ', διὰ μεσιτείας τοῦ Λου-

δοεῖκου ΙΕ'. βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ αὐτοκρά-
τορος Καρόλου ΣΤ'. ἔβασε νὰ ἀπολαύσῃ ἀπὸ τὴν
Οθωμανικὴν Πόρταν, νὰ τελοῦν οἱ δυτικοὶ ἐλευθέρως
τὰ τῆς λατρείας των· ἀλλ' οὗτοι μὴ εὐχαριστημένοι
εἰς τὴν χάριν ταύτην, ἐπεχείρησαν νὰ ἀνακτήσουσι τὰ
δημευθέντα ὑπάρχοντά των· τότε οἱ ἀνατολικοὶ, οἵ-
τινες τὰ εἶχον ἀγοράσει, ἐνώθησαν, καὶ ἀπήλαυσαν
ἀπὸ τὴν τοπικὴν διοίκησιν, νὰ κρατηθῶσι πολλοὶ δυ-
τικοὶ, οἵτινες κατεδικάσθησαν εἰς τὸ κάτεργον, ὡς
συνομώσαντες ἐναντίον τῆς δημοσίου εὐταξίας· ἐπρά-
χθησαν καὶ ἄλλα τινὰ ὑπὲρ τὸ μέτρον, ἀλλ' ὅλα
μπεδίσθησαν ἐν καιρῷ διὰ μέσου... ποσότητος τινὸς
ἡχεδὸν ἴσης μὲ τὴν κατὰ τὸ 1670 πληρωθεῖσαν.

Ἔως τὸ 1765 οἱ δυτικοὶ ἦσαν ἀσκετὰ ἡσυχοί·
τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ ἀνατολικοὶ τρομασμένοι ἀπὸ
τὴν ὑπερβολὴν τῶν Ἰησουϊτῶν, καὶ βλέποντες, ὅτι
πολλοὶ τῶν ἀνατολικῶν εὐρισκόμενοι εἰς τὴν ὑπηρε-
σίαν τῶν δυτικῶν ἐνηγκαλίζοντο τὴν Λατινικὴν λατρείαν,
ἀπήλαυσαν ἀπὸ τὸν Μουσταφᾶν,

Α'. Οἱ Ἰησουῖται νὰ ἀναχωρήσουσι ἀπὸ τὴν νῆσον.

Β'. Οὐδεὶς τῶν ἀνατολικῶν οὔτε τοῦ ἐνός, οὔτε τοῦ ἄλλου
γένους νὰ μὴν ἐμπορῇ νὰ ἔμδῃ εἰς ὑπηρεσίαν τῶν δυ-
τικῶν, χωρὶς νὰ ἐξαιροῦνται οὔτε αὐταὶ αἱ τροφοί.

Γ'. Οἱ ἱερεῖς τῶν Λατίνων νὰ μὴν ἐμποροῦν νὰ δέ-
χωνται εἰς τοὺς ναοὺς των τοὺς ἀνατολικούς γε-
νομένους δυτικούς, οὔτε νὰ τοὺς μεταδίδουν τὰ
μυστήρια, οὔτε νὰ τοὺς ἐνταφιάζουν· οἱ δὲ πα-
ραβάται νὰ τιμωρῶνται αὐστηρᾶ.

Μολοντοῦτο κατὰ τὸ 1778 ἀπήλαυταν οἱ δυτι-
κοὶ ἀπὸ τὸν Ἀδδουλ-Αχμέτ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ δε-
σπώσματος ὡς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας, ὅτι εἶχον φθά-
σει εἰς τοὺς χρόνους τῶν ἐφέδων. Μετὰ τὸν και-
ρὸν τοῦτον, χάρις εἰς τὴν ἀνοχὴν τῶν ἀνατολικῶν,
ἐσυγχωρήθη εἰς τοῖς νέους προσηλύτους νὰ συχιάζουσι
εἰς τοὺς ναοὺς τοὺς Λατινικοὺς καὶ νὰ κοινωνοῦν τῶν μυ-
στηρίων, ἀλλ' ἀπαραβάτως δὲν ἤμποροῦσαν νὰ ἐντα-
φιασθῶν κατὰ τὴν Λατινικὴν λατρείαν.

Κατὰ συνέπειαν τῶν ὅσων εἴπομεν, ἕκαστος ἐννοεῖ,
ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν δυτικῶν ἔμελλε κατεκάστην νὰ
ὀλιγοστεύῃ, ὥστε κατὰ τὸ 1822 ἔμειναν περίπου 1500,
ἐνῷ κατὰ τὸ 1400 ἀριθμοῦντο πλέον τῶν 10,000.

Κατὰ τὸ 1816 ὅλοι οἱ κεφαλαιῖσται (capitalistes)
Χῖοι ἦσαν εἰς τὸ μυστικὸν τῆς συνωμοσίας τῶν Εὐ-
λῶν· καὶ πρὸς τὸ τέλος τοῦ 1818 ἄρχισαν νὰ ὀ-
λιγοστεύουσι τὴν εἰσόδον εἰς τὴν Τουρκίαν, καὶ νὰ αὐ-
ξήσουσι τὴν ἐξόδον ὅχι τόσοι πραγματεῶν, ὅσον με-

τρητῶν ἀναλόγως τῆς χειροτερεύσεως τοῦ Τουρκικοῦ νό-
μίσματος· ὥστε τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ἡ Ἑλληνικὴ
ἐπανάστασις διερρήγη, οἱ Χῖοι εἶχον τὸ πλεῖστον μέ-
ρος τῶν χρημάτων των εἰς τὰς ἐμπορικὰς οἰκίας τῶν
εἴτε εἰς τὴν Ἰταλίαν, εἴτε εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἕλληνας ὑποκειμένους τοῦ σουλ-
τάνου οἱ Χῖοι ἦσαν χωρὶς καμμίαν ἀμφισβολίαν οἱ πλέον
πολιτισμένοι, καὶ ἐπομένως ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐστοχάζον-
το τὰς ὁποίας ἐπαρουσίαζε δυσκολίας τοιοῦτόν τι ἐπι-
χείρημα, τοῦ ὁποίου τὴν ἐκδασιν ἔδλεπον πολλὰ ἀ-
βέβαιον.

Ἀπεναντίας ὄντες κατανοηταὶ (speculateurs) οἱ πλέον
πανουργοὶ τοῦ κόσμου, ἤθελαν νὰ διώζουσι δύο λαγούς·
ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ἔκαμναν θυσίας, διὰ νὰ διατηρήσουσι
τὴν εὐνοίαν τῆς ὑψηλῆς Πόρτας, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἐπε-
ριποιοῦντο τοὺς ἐπαναστάτας Ἕλληνας ὡς ἀδελφούς,
τοὺς ἐπαράσταιναν, ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς νήσου δὲν ἦ-
σαν πολεμισταί, ὅτι ἡ πλησιότης τῆς στερεᾶς τῆς
Ἀσίας τοὺς ἐπαπειλοῦσε κίνδυνον, ἐὰν ἐπαναστατοῦ-
σαν· τέλος πάντων, ὅτι, ὅταν τὸ ἐπιχείρημα φθάσῃ
εἰς εὐτυχές τι τέλος, βεβαιότατα θέλουσι ἐνωθῇ μὲ
τοὺς ἀδελφούς των, τοὺς μόνους ἀληθεῖς χριστιανούς·
οἱ ἐπαναστάται δὲν ἠπατήθησαν, βλέποντες ὅλως ἐ-
παναστημένην τὴν νῆσον Σάμον, πολὺ πλησιεστέραν τῆς
Ἀσίας. Πρὸς τοῦτοισι οἱ Ὑδραῖοι καὶ οἱ Ψαρρῖανοὶ
ἐζήτησαν ἀπὸ τοὺς Χίους ἐν μιλλιόνιων γροσίων διὰ συν-
εισφοράν τοῦ πολέμου· οὗτοι κατεβόησαν καὶ ἠρνήθη-
σαν τὴν πληρωμὴν. Ἐκτοτε ἔγινεν ὅρκος διὰ τὸν ὀλε-
θρον τῆς πλουσιωτέρας τοῦ Αἰγαίου πελάγους νήσου.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προτέχες φύλλον.)

